

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **K.**, bývajúceho v M., zastúpeného JUDr. J., advokátom so sídlom v M., proti žalovanej **U., a.s.**, so sídlom v B., **o oslobodenie od platenia poistného a o zaplatenie 16 406,09 EUR (494 250 Sk) s prísl.**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 11 C 155/2003, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. marca 2009 sp. zn. 2 Co 51/08 rozhodol

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Bratislave označeným rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava II z 27. apríla 2007 č.k. 11 C 155/2003-209, ktorým bola zamietnutá žaloba žalobcu o oslobodenie od platenia poistného z poistnej zmluvy uzavretej medzi ním a žalovanou dňa X a o zaplatenie sumy 16 406,09 EUR (494 250 Sk) s prísl., predstavujúcej poistné plnenie za utrpený úraz. Potvrdenie rozsudku odôvodnil jeho vecnou správnosťou stotožňujúc sa so závermi súdu prvého stupňa o dôvodnom odstúpení žalovanej od poistnej zmluvy a o jej oprávnenosti odmietnuť poistné plnenie.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu ako odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Žiadal, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu i rozsudok prvostupňového súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil odňatím možnosti konať pred odvolacím súdom a tiež tým, že oba sudy neprihliadli na skutočnosti, ktoré prezentoval počas celého konania. K odňatiu možnosti konať pred odvolacím súdom malo dôjsť postupom tohto súdu spočívajúcim v tom, že mu nebol oznámený termín odvolacieho

pojednávania. Preto nemohol na pojednávaní predniesť dôvody svojho odvolania a vysvetliť navrhnuté doplnenie dokazovania.

Žalovaná vo vyjadrení k podanému dovolaniu navrhla tento mimoriadny opravný prostriedok ako neopodstatnený zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) skúmal predovšetkým prípustnosť dovolania a dospel k záveru, že smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 O.s.p.

Prípustnosť dovolania v predmetnej veci podľa § 238 O.s.p. neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ani o rozsudok, v ktorom by sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, pretože dovolací súd v tejto veci ešte nerozhodoval. Rovnako nejde o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Dovolací súd preskúmal prípustnosť dovolania aj z hľadísk uvedených v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Nezistil však existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonnom ustanovení. Nezistil teda ani podmienku prípustnosti dovolania namietanú dovolateľom, ktorá mala spočívať v odňatí možnosti konať pred odvolacím súdom a to tým, že nebol týmto súdom informovaný o termíne odvolacieho pojednávania, v dôsledku čoho sa ho nemohol zúčastniť.

Z obsahu spisu je zrejmé, že na prejednanie odvolania žalobcu nariadil odvolací súd pojednávanie na deň 25.3.2009, na ktoré predvolal vtedajšieho právneho zástupcu žalobcu JUDr. V. a žalovanú. Právnemu zástupcovi žalobcu i žalovanej bolo predvolanie doručené 24.10.2008.

Postup odvolacieho súdu, ktorý predvolanie na odvolacie pojednávanie doručil len právnemu zástupcovi žalobcu, bol v súlade s ustanovením § 49 ods. 1 veta prvá O.s.p., podľa ktorého ak má účastník zástupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi. Pretože zástupca žalobcu bol zástupcom s plnomocenstvom na celé konanie a nešlo o prípad podľa druhej uvedeného ustanovenia, t.j. o prípad kedy by mal žalobca osobne niečo vykonať, napr. že by sa mal podrobiť vykonaniu dôkazu svojím výsluchom, bolo doručenie predvolania jeho zástupcovi postačujúce. Pre posudzovanie správnosti postupu odvolacieho súdu nebolo rozhodujúce, či zástupca žalobcu o termíne pojednávania žalobcu informoval, alebo či tak zo subjektívnych alebo objektívnych dôvodov neurobil.

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd dovolanie žalobcu podľa § 218 ods. 1 písm. c) O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. ako neprípustné odmietol.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože žalovanej v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. marca 2010

JUDr. Rudolf Č i r ě, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková

Odlišné stanovisko sudcu JUDr. Rudolfa Čirča

Podľa § 243b ods. 6 Občianskeho súdneho priadku (ďalej len „O.s.p.“) pripájam toto odlišné stanovisko k uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. marca 2010 sp. zn. 6 Cdo 33/2010.

Nesúhlasím s väčšinovým rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu, ktorým bolo odmietnuté dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. marca 2009 sp. zn. 2 Co 51/08. Zastávam názor, že konanie pred krajským súdom ako odvolacím súdom bolo postihnuté vadou vyplývajúcou z ustanovenia § 237 písm. f) O.s.p., t.j. odňatím možnosti žalobcovi konať pred súdom. Táto vada je daná skutočnosťou, že odvolací súd žalobcu ako účastníka konania samostatne nepredvolal na odvolacie pojednávanie, ale uspokojil sa iba so zaslaním predvolania jeho právneho zástupcovi. Svoj právny názor odôvodňujem takto:

V zmysle ustanovenia § 115 ods. 1 O.s.p. pokiaľ súd nariadi na prejednanie veci pojednávanie, je povinný predvolať na pojednávanie účastníkov. Touto povinnosťou súdu sa zabezpečuje realizácia základného práva účastníka občianskeho súdneho konania na prejednanie veci vo svojej prítomnosti zaručeného čl. 48 ods. 2 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky. Ide o právo účastníka konania osobne sa zúčastniť vo svojej veci pojednávania (ak je nariadené), a to bez ohľadu na to, či by jeho prítomnosť mala vplyv na vynesenie rozhodnutia. Ak má byť toto základné právo realizované, musí byť účastníkovi umožnené, aby sa pojednávania mohol zúčastniť, takže účastník musí byť o termíne pojednávania súdom vyrozumieť. Keďže právo zúčastniť sa pojednávania musí byť zabezpečené reálne, predvolanie na ústne pojednávanie treba doručiť nielen právneho zástupcovi účastníka, ale aj priamo účastníkovi konania. Na ústne pojednávanie teda musí byť účastník samostatne predvolaný. Právneho zástupcu účastníka nemožno považovať za doručovateľa predvolania na pojednávanie súdu. Účasť účastníka na pojednávaní má povahu uplatňovania jeho základného práva, a nie plnenia niektorej z procesných povinností v zmysle § 49 ods. 1 veta druhá O.s.p. Pri uplatňovaní tohto práva účastník nie je zastupiteľný právnym zástupcom.

Podľa môjho názoru uvedený výklad rešpektuje požiadavku ústavnej konformity vyplývajúcu z čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, pretože sa ním reálne zabezpečuje

základné právo účastníka občianskeho súdneho konania na prejednanie veci vo svojej prítomnosti.

Vzhľadom na takmer rovnakú českú procesnoprávnu úpravu, týkajúcu sa povinnosti súdu predvolať účastníka konania na pojednávanie a doručovať písomnosti len zástupcovi účastníka s plnomocenstvom pre celé konanie, možno z hľadiska komparatívneho poukázať tiež na výklad Ústavného súdu Českej republiky, ktorý v súvislosti so základným právom účastníka na prejednanie veci vo svojej prítomnosti, vyslovil názor, že predvolanie na ústne pojednávanie treba doručiť nielen právnomu zástupcovi účastníka, ale aj priamo účastníkovi konania (porovnaj napr. II. ÚS 138/07, I. ÚS 18/04, II. ÚS 145/02, dostupné na www.concourt.cz).

V preskúmvanej veci je z obsahu spisu zrejmé, že na prejednanie odvolania žalobcu nariadil odvolací súd pojednávanie na deň 25.3.2009, na ktoré predvolal vtedajšieho právneho zástupcu žalobcu JUDr. V. a žalovaniu. Právnomu zástupcovi žalobcu i žalovanej bolo predvolanie doručené 24.10.2008. Žalobca na pojednávanie na deň 25.3.2009 samostatne predvolaný nebol. V zápisnici o ústnom pojednávaní z 25.3.2009 je uvedené, že žalobca na pojednávaní nebol prítomný. V zápisnici nie je záznam o tom, že by súd zisťoval otázkou na zástupkyňu žalobcu (splnomocnenú advokátsku koncipientku, ktorá sa zúčastnila pojednávania namiesto zástupcu žalobcu), či žalobca bol svojím zástupcom informovaný o termíne pojednávania.

Vzhľadom na vyššie uvedený výklad odvolací súd tým, že na pojednávanie samostatne nepredvolal žalobcu ako účastníka konania, ale uspokojil sa iba so zasláním predvolania jeho právnomu zástupcovi, zbavil žalobcu základného práva byť prítomný na pojednávaní pred týmto súdom. Tým mu zároveň odňal možnosť konať pred súdom. Pretože odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom, znamenajúce porušenie práva na spravodlivý proces, zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale aj jeho dôvodnosť, mal byť podľa § 243b ods. 1 O.s.p. rozsudok odvolacieho súdu zrušený a vec mu mala byť vrátená na ďalšie konanie.

V Bratislave 24. marca 2010

**JUDr. Rudolf Č i r ě, v.r.
sudca**

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková